

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС“, број 10/13,142/14,103/15 и 101/16), члана 32. Закона о локалној самоуправи, („Службени гласник РС“, број 129/07 и 83/14-др. закон и 101/16-др. закон и 101/16-др. закон, 47/18 и 111/21- др. закон), члана 40. и 152. Статута Општине Владичин Хан („Службени гласник Града Врања“, број 4/19 и 28/22), а по прибављеном Решењу о давању предходне сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде број: 320-00-04816/2023-09 од 09.03. 2023. године, Скупштина Општине Владичин Хан на седници одржаној дана 10.04. 2023. године, донела је

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ОПШТИНУ ОПШТИНУ ВЛАДИЧИН ХАН ЗА 2023. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Према просторном плану Републике Србије, општина Владичин Хан спада у ред функционално урбаних подручја националног значаја. Општина се налази у средишту комуникационих праваца, који представљају саобраћајну артерију изузетног значаја и Средњу Европу спајају са источном и јужном Европом. Општина лежи на важним саобраћајницама - железничкој прузи и аутопуту (коридор 10) који од Београда и Ниша (са севера) воде ка Скопљу (на југ) и магистралном путу који води ка српско-бугарској граници и граничним прелазима "Стрезимировци" и "Рибарци". Саобраћајна удаљеност Владичиног Хана од Београда износи 333 km, Приштине 112 km, Новог Сада 409 km, Ниша 91 km и Скопља 112 km. Од државних граница с Бугарском (гранични прелаз Стразимировци) удаљен је 52 km, док је од државне границе с Македонијом (гранични прелаз Прешево) удаљен је 67 km. Општина административно припада Пчињском округу чије је седиште у Врању. Територија Општине простире се између 280 метара (у долини Јужне Мораве) и 1442 метара надморске висине (врх Влајна на Кукавици). Територија општине Владичин Хан захвата површину од 366 km², на којој постоји 51 насеље. Досадашњи развој је у првом реду био везан за коришћење потенцијала за пољопривреду, који су примарна вредност овог краја, као и за развој привредних капацитета чија се производња заснивала на преради пољопривредних производа, дрвета и минералних сировина (камена), као и коришћењу мање квалификоване радне снаге и коришћењу предности положаја саме општине која се налази у јужном делу Србије. Због тога су највише били активирани и развијани програми из области прехранбене, текстилне, металске, дуванске, дрвне индустрије, прераде грађевинских материјала и др. Предузећа су сконцентрисана у Владичином Хану и индустријској зони између Лепенице и Суве Мораве, као и у зони Прекодолце - Житорађе. Уочавајући привредне потребе, као и потребу планирања урбаног развоја посебне намене усмерених на привлачење нових инвестиција, општина Владичин Хан је усвојила урбанистичке планове којим се определила за развијање постојећих и отварање нових радних зона за производне, складишне и сервисне функције. У радним зонама ће се обезбеђивати простор за мала и средња предузећа, складишне капацитете, бизнис инкубаторе и друге садржаје. Очекује се да ће развој индустријске зоне ЈУГ имати позитиван утицај на запосленост (директну и индиректну) и то не само у Владичином Хану већ и у Сурдулици и Врању. Индустријска зона "Југ" у Владичином Хану смештена је између реке Јужна Моравана на истоку и главног железничког коридора на западу. У непосредној близини пруге је постојећи регионални пут Б 441 који повезује градове Владичин Хан и Врање. Регионални пут Б 441 се укршта са два приступна пута која воде до индустријске зоне "Југ". Дуж источне стране индустријске зоне "Југ" пролази пут II А258 који повезује Владичин Хан- Врање. Паралелно са овим путем пролази међународни пут коридор 10, аутопут Е 75, који повезује Србију са Северном Македонијом и Грчком. Пројекат развоја индустријске зоне у Владичином Хану је у складу са националним, локалним, правним и политичким оквиром који је на тренутно на снази у Републици Србији. Посматрано са друштвено-економског становишта, развој индустријске зоне је оправдан за

заједницу са јаком индустријском основом као што је Владичин Хан где индустријска зона се посматра као потенцијал и прилика за брзи економски развој, као и за могућност повећања стопе смањења незапослености. У општини индустријска зона се посматра као потенцијал и прилика за ублажавање негативних друштвено-економских трендова који потичу из дугорочне индустријске стагнације и за последицу имају високу стопу незапослености и сходно томе изражен тренд депопулације.

Природни услови и животна средина: У структури општинске територије последњих година на пољопривредно земљиште отпада око 47 %, од чега је око 80 % обрадиво. Терени су углавном у сточарском планинском рејону (у појасу изнад 600 mⁿv налази се 57 % општинске територије), а само зоне у долини Јужне Мораве, Врле и притока су у сточарско - воћарско - виноградарском рејону. Нагиби терена у делу подручја у алувиону Јужне Мораве су незнатни, јер се овај део терена налази у равници. Остали делови побрђа на ободу котлине налазе се на мање или више нагнутом терену (до 5, максимално 10% до 15%), при чему су поједини делови на изузетно стрмим падинама у долинама притока које се са запада спуштају ка Морави (20-30%). Планински терени Кукавице и Чемерника су стрмији а терени у долини Врле ка Сурдулици су блажи и нижи (око 15, максимално 20%). Просечна надморска висина Владичиног Хана износи 328 m, највећи део заузима брдско-планинско подручје и налази се у зони умерено континенталне климе. Средња годишња температура ваздуха у Владичином Хану износи 11,1° С. Годишњи распоред и сума падавина (715,1 mm) погодују биолошкој егзистенцији људи и организовању различитих грана аграрне производње. Насеље је настало и развија се у зони богатој водама - подземним и површинским. Реке које пресецају урбану територију су Јужна Морава, Врла, Калиманка, Топило и Дулан. Оне истовремено имају и велики хидролошки значај, нарочито Јужна Морава и Врла. Уз то у хидрографији околине Владичиног Хана посебан значај имају изградња Хидроенергетског система "Власина" и Јовачка језера. Јовачка језера - девет малих језера, од којих су три већа: Доње, Црквено и Русимово, припадају групи природних језера урвинског порекла.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Према Попису становништва, домаћинства и станова у Републици Србији 2022 године на територији општине живи 17597 становника различите етничке припадности са доминантним српским становништвом и становништвом православне вероисповести. 8.777 становника општине су мушкарци, а 8.8220 жене. У граду живи 35,18% становништва, а у сеоским месним заједницама живи 64,82% укупног становништва Општине. Општина има 51 катастарску општину са исто толико месних заједница и четири месне канцеларије. Етнички састав становништва чине: Срби (89.33%) Роми (7.20%), и остале националне заједнице (3.47%)³, од којих је најбројнија Бугарска национална заједница. Прилично велики део становништва се на последњем попису није изјаснио о националној опредељености. Густина насељености на територији општине Владичин Хан је за 26,69 % мања у односу на густину насељености у Републици. Густина насељености на нивоу целе општине износи 48,07 становника/km². Просечан број чланова домаћинства је, према истом попису, 3,03 што је изнад просека Србије, који износи 2,85. Пад укупног броја становника у периоду 2002-2011. износи 11.70%. док за период 2011-2012 овај пад је нешто већи 15,69%. Генерално посматрано изразит је тренд пада броја становника што је последица миграторних кретања и негативног природног прираштаја. Неповољни демографски трендови су резултат стагнације привреде и друштвеног развоја у последњих 15 година. Унутрашње миграције (унутар општине, из планинских насеља у седиште Општине) су биле изразите и одвијале се у последње четири деценије прошлог века. Спољне миграције (из општине у развијеније регионе) су константне до данас. Осим социо-економских мотива за унутрашње и спољне миграције, највише утицаја на расељавање становништва из планинских насеља је имала веома лоша саобраћајна приступачност тих подручја. Радни контингент становништва (15-64 година) према полу показује доминацију мушкараца за 8%. Старосна структура становништва указује на добар радни потенцијал општине јер је просечна старост становништва 42 године, а индекс старења (60+ год. / 0-19 год.) Полна структура становништва је у односу 49.61% женске, наспрам 50.39% мушке популације.

Диверзификација руралне економије: Већина руралног становништва, осим пољопривреде, има мало других извора дохотка. У руралним подручјима развој пољопривреде има ограничене могућности, па се због тога тражи могућност алтернативног начина запошљавања. Ту посебан значај може да има развој

других економских (непољопривредних) активности на пољопривредним газдинствима, као и развој различитих врста активности и сервиса који нису тесно везани за пољопривреду. Генерално гледано, постоји знатан потенцијал у туризму руралног подручја, који је само делимично искоришћен. Подршком додатним могућностима запошљавања могу се у неким срединама зауставити негативни трендови депопулације и напуштање села. Диверзификација активности на газдинствима неопходна је за запошљавање и одрживи развој руралних подручја, и њоме се може придонети бољем уравнотежењу регионалног развоја у економском и социјалном смислу. Локалне специфичности које се могу ставити у функцији сеоског туризма: извори воде, Јовачка језера... Природне лепоте и велики број незапослених, поготову жена, представљају развојну шансу сеоског туризма.

Рурална инфраструктура: Саобраћајна инфраструктура и јавна расвета: Железничка пруга која пролази кроз Владичин Хан је магистрална једноколосечна електрифицирана железничка пруга нормалног колосека Београд - Младеновац - Ниш - Прешево - граница Македоније, за јавни путнички и теретни железнички саобраћај. Неразвијена путна инфраструктура отежава повезивање села са најближим административним центром и представља важан проблем који директно утиче на економски развој и депопулацију општине. Поред неасфалтираних путева истиче се и проблем лоше аутобуске повезаности, са малим бројем полазака и линија. Генерално посматрано локални сеоски путеви су у лошем стању. У планинским селима општине током кишне/снежне сезоне појављује се проблем проходности. Неразвијена путна инфраструктура која укључује физичко стање путева и пратеће сервисе (јавни транспорт, чишћење снега и сл.) у структури свих идентификованих проблема учествује са 9%. На територији општина Владичин Хан има државни путеви I реда (64,5 km), државни путеви II реда (54,0 km) и локални-општински путеви (284,3 km). Државни путеви су готово у целокупној дужини покривени асфалтом. Локални-општински путеви представљају 70% укупне дужине путева и о њима се стара општина Владичин Хан Од укупне дужине локалних путева 20% је прекривено асфалтом (56,4 km), 49% локалних путева је направљено од туцаника (139,9 km) и 31% локалних путева је прекривено земљом (89,0 km), а током зиме поједини локални путеви често су непроходни. Дужина путева по km² је скоро двоструко већа од просека Републике Србије. Стање улица, мостова и јавне расвете је у граду задовољавајуће, док је у сеоским срединама незадовољавајуће. Нарочито је изражен проблем јавне расвете у сеоским срединама услед неодржавања. Комунална инфраструктура: Водоснабдевање градског насеља Владичин Хан (2.390 корисника), као и 13 суседних сеоских насеља (2.810 корисника), што укупно износи 5.200 корисника, обезбеђивање и одржавање водоводне мреже врши ЈП "Водовод" Владичин Хан. Укупна дужина водоводне мреже је 60 км. Водоснабдевање градског водовода врши се из Власинског језера, тако да је квалитет воде задовољавајући. Међутим, треба напоменути да се вода која се користи за снабдевање града користи и за покретање Хидроцентралне "Врла IV", те у периоду ремонта хидроцентралне у трајању од месец дана град остаје без воде. У том случају користе се алтернативни бунари на Јужној Морави у селу Лепеница чији капацитети не задовољавају потребе града. Остала насељена места снабдевају се водом из локалних бунара и преко изграђених сеоских водовода, односно каптираних извора. Канализација постоји у градском насељу и у неколико околних месних заједница. Укупна дужина канализационе мреже износи 40 км. У већини села не постоји. Атмосферска канализација постоји у дужини од 7.520 м или око 29 % од укупне дужине улица. Сакупљање и одвожење смећа: Организованим сакупљањем отпада су обухваћене заједнице у којима живи преко 79% становништва општине. Сакупљање се не врши из удаљенијих и разуђених сеоских заједница у којима живи 21% становништва општине. Послове сакупљања и одлагања комуналног отпада врши компанија РWW (Рогг Werner & Weber) из Лесковца. Одлагање отпада врши се код Регионалног центра за селекцију комуналног чврстог отпада Рециклажни центар-Лесковац (центар за селекцију, компостиште, санитарна депонија и трансфер центар). Спорадично, села која су ближа урбаним центрима и имају бољу путну инфраструктуру имају места на којима се могу набавити семена, саднице, минерала ђубрива, сточна храна, пестициди, гориво и сл. Проблеми са тржиштем пољопривредних производа узрокују несигурност у приходе пореклом из пољопривредних делатности. Производи се продају накупцима (стока и млечни производи). Продаје се локалном становништву углавном у урбаним деловима општине. Равничарска села су са скоро 90% покривена мрежом фиксне телефоније док фиксна мрежа у брдским селима је око 60%. Покривеност мобилном телефонијом је скоро 100% на целој територији Општине. Такође је покривеност електромрежом мрежом 100% на целој територији Општине. Поштански саобраћај је доступан и до најудаљенијих села а интернет у равничарским селима, док у брдским селима у којима доминира старо становништво и не постоји изражена потреба.

Пољопривредно земљиште: У структури привреде, пољопривреда представља утицајну грану привреде на читавом подручју општине, са посебним нагласком да је то пољопривреда индивидуалног сектора. Иако се може закључити да подручје општине има повољне услове за развој пољопривреде, нарочито воћарства и сточарства (саобраћај, рељеф, клима, заступљеност пољопривредног земљишта), она је и даље на незавидном нивоу. Разлози за то су многобројни: слаба економска моћ становништва, коришћење расположивих ресурса на веома екстензиван начин, уситњеност обрадивог земљишта пољопривредних газдинстава, старосна структура пољопривредног становништва (просечна старост пољопривредника је 54,3 године), немогућност примене савремених агротехничких и зоотехничких мера итд. Општина Владичин Хан има компаративне предности у пољопривредној производњи у погледу добре комбинације природних ресурса и климатских услова, што посебно погодује одређеним видовима ратарске, повртарске, воћарске и сточарске производње. Природни услови и развој наведених видова пољопривредне производње чине 27% идентификованих потенцијала у селима. Пољопривредна производња је заступљена на великом броју газдинстава и у основи се производи за сопствену потрошњу док се мање количине пољопривредних производа продају на тржишту. Ово је посебно битно за удаљеније руралне области. Приходе од продаје ових производа газдинство користи за куповину семена, садног материјала, плаћање трошкова у продавницама, плаћање здравствених услуга, образовање и путовања. На другом месту идентификованих потенцијала са 24% долази диверсификација активности на газдинствима која обухвата сеоски туризам, производњу ракије, сакупљање и прерада шумских плодова и лековитог биља, експлоатација приватних шума и др. Природне вредности општине, разноврсни облици културних добара и други облици културног наслеђа представљају значајан потенцијал развоја сеоског туризма. Сакупљање шумских плодова и лековитог биља представља јак потенцијал, јер становништво поседује потребно знање и вештине потребне за организовану експлоатацију ових природних ресурса. Код 40% села прикупљање и продаја шумских плодова представља сезонски извор прихода за домаћинства. Откупна места углавном су организована од стране откупљивача који се дужи временски период баве прикупљањем и откупом воћа и шумских плодова. Општина Владичин Хан припада подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди услед природних и социјалних ограничења (Правилник о одређивању подручја са отежаним условима рада у пољопривреди "Сл. гласник РС", бр. 132/2021). Присуство самачких и старачких домаћинстава у укупној руралној популацији општине креће се око 30%. Њихова зависност од пензија и социјалних давања је већа од 90%, док је искоришћеност ресурса од 5% до 50%. У оним старачким домаћинствима у којима је још увек присутан скроман обим искоришћености ресурса ради се о производњи за сопствене потребе и потребе чланова домаћинства која живе у граду. Домаћинства у којима су жене доносиоци одлука скоро да нема. Анкетно истраживање је показало ниску заступљеност младих у одлучивању (испод 25%). Ово је последица тога што млађи чланови домаћинства (који су најчешће завршили средњу школу) своју перспективу виде у запослењу ван домаћинства и не преферирају да се укључују у руковођење газдинством уколико није неопходно. Један од разлога незадовољавајуће старосне и полне структуре доносиоца одлука у домаћинствима је социолошке природе и последица је патријархалних породичних односа. Извршена категоризација према животном стандарду показује да су просечна домаћинства најзаступљенија. Профили већина испитаних домаћинстава су регистрована пољопривредна газдинства (76%), користе земљу у пољопривредне сврхе и обрађују је. 22% испитаника нема регистровано газдинство, а као главне разлоге наводе недостатак поверења (74%) и недовољну информисаност (11%). Посматрано према изворима прихода, највећи део (44%) газдинстава спада у категорију мешовитих газдинства која своје приходе остварују делом из пољопривреде а делом из ван пољопривредних делатности. Укупна површина пољопривредног земљишта на територији Општине износи 14 900 хектара од чега је обрадиво земљиште на површини од 6 385 хектара. Структура обрадивог земљишта (у хектарима) је следећа: - Житарице 2 178 - Индустијско биље 8 - Поврће 656 - Крмно биље 1334 - Остало 2209 Површина под воћњацима и виноградима је 1 215 хектара, под ливадама и пашњацима 7300 хектара. Процентуално структура земљишта је следећа: - Оранице 42,85% - Воћњаци и виногради 8,15% - Ливаде и пашњаци 48,99% Структура засејаних површина: - Жита 34,11% - Индустијско биље 0,13% - Поврће 10,27% - Крмно биље 20,89% - Остало 34,60% Укупна површина пољопривредног земљишта на територији Општине Владичин Хан у државној својини која се тренутно даје у закуп износи око 110 хектара, а до сада је издато у закуп 323 ха.

Вишегодишњи засади: На овом подручју се производе све врсте континенталног воћа које се иначе

гаје у Републици Србији (коштичаво, јабучасто, јагодасто и језграсто). Оно се углавном користи за задовољење сопствених потреба - потрошњу у свежем стању и прераду у домаћој радиности (алкохолна и безалкохолна пића, суво воће, џем, пекмез, компот и др). Мање количине воћа се износе на пијацу и предају прерађивачким капацитетима. У сортименту гајених врста воћа скоро подједнако су заступљене аутохтоне и савремене сорте. У новим засадима се углавном гаје високопродуктивне сорте. Када је у питању систем узгоја, доминирају полуинтензивни и екстензивнији засади. Интензивних засада је мало, и они су углавном заступљени на окућницама и у аматерским засадима. Ниски и колебљиви приноси (укупно и по јединици површине) су поуздан индикатор екстензивне и натуралне производње. Од осталих врста воћа на подручју општине Владичин Хан гаје се: трешње, кајсије и брескве из групе коштичавог, затим крушке и дуње из групе јабучастог, ораси из групе језграстог, и најзад малина, јагода и купина из групе јагодастог воћа. Од 2012. године на територији општине Владичин Хан дошло је до повећање површина под засадима малина, тако да на територији општине Владичин Хан укупно има око 120 хектара под засадима малине, што обезбеђује солидне приходе пољопривредним газдинствима, као и запошљавање радника за обављање сезонских радова у пољопривреди. Као подстицајну меру за развој пољопривреде-воћарства, Општина Владичин Хан делила је саднице воћа регистрованим пољопривредним газдинствима, а од 2016. године додељивана су подстицајна средства за набавку садница воћа и набавку опреме за наводњавање, 2021. године и подстицајна средства за набавку опреме и пољопривредне- воћарске механизације, а 2022. године додељивана су подстицајна средства искључиво за набавку садница воћа и винове лозе, а све у циљу подизања нових вишегодишњих засада воћа. Пољопривредно земљишта у државној својини на територији Општине Владичин Хан у површина од око 240 хектара у комплексу, издато је у закуп правним лицима: НЕКТАР ДОО Бачка Паланка у КО Житорађе и LAZAR ДОО ВЛАСЕ у КО Прекодолце, где су на тој површини закупци подигли нове засаде воћа, повећали површину под засадима воћа и омогућили запошљавање нових радника. Пчеларство: Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну и профитабилну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Удружење пчелара „Медена“ Владичин Хан је основано 2000. године, а данас броји око 75 члана. Чланови друштва у свом поседу имају око 4000 пчелињих заједница, са просечном годишњом производњом од 15 кг по кошници (просек 2020. 2021. и 2022. година). Удружење пчелара „Морава“ Стубал има 20 члана, чланови друштва у свом поседу имају око 1500 пчелињих заједница. Пчелари са територије Општине Владичин Хан су добро обучени за пчеларску делатност и остварују високе приносе пчелињих производа, што су показали и у претходном периоду 2010-2021. године. Продајом меда произвођачи са територије општине имају већи прилив финансијских средстава у односу на друге пољопривредне производе. Владичин Хан је општина која располаже са задовољавајућом количином медоносног багрема, пре свега, а затим и ливада. Потражња и сигуран откуп меда потврђује да су улагања у пчеларство потпуно економски оправдана. Приметно је интересовање за бављење пчеларством код младих, као и код жена што доводи до повећања броја пчелара и пчелињих заједница а на задовољство воћара, посебно малинара. За даљи успешан развој пчеларства на подручју Општине Владичин Хан посебно је важно да се настави са побољшањем расног састава и квалитета пчелињих матица, да се активно ради на повећању броја пчелара и пчелињих заједница по једном пчелару, као и да се посвети посебна пажња здравственом стању пчела.

Сточни фонд: Према последњем попису пољопривреде у Владичином Хану заступљено је око 1.280 говеда на индивидуалним пољопривредним газдинствима, око 2.100 свиња углавном товних за индивидуалне потребе са учешћем од 10% свиња прасиља и око 1200 оваца и коза. У периоду од 2016-2018. године из буџета општине Владичин Хан додељивана су подстицајна средства за развој пољопривреде регистрованим пољопривредним газдинствима за набавку женске телади - уматичена, а у 2019. години додељена су подстицајна средства за набавку квалитетних приплодних грла млечних раса говеда, а све у циљу развоја пољопривреде-сточарства и повећања сточног фонда на територији општине Владичин Хан. Према подацима из 2022. године добијених од службе за обележавање стоке на територији општине Владичин Хан заступљено је око 570 говеда на индивидуалним пољопривредним газдинствима, око 480 свиња углавном товних за индивидуалне потребе са учешћем од 10% свиња прасиља, око 228 овце и 150 козе, а према тренутним подацима добијених од службе за уматичење заступљено је само око 300 уматичених говеда. У односу на последњи попис пољопривреде и тренутног стања у сточном фонду, дошло је до рапидног смањења сточног фонда и самим тим незаинтересованости пољопривредних газдистава за бављење сточарством.

Механизација, опрема и објекти: Сама пољопривредна производња је екстензивна и није тржишно оријентисана, заснована је на застарелој механизацији и технологији. Механизација је у просеку стара око 35 година. Већина фармера производи за своје личне потребе а евентуални вишкови се продају на локалном тржишту. Опремљеност објеката за смештај стоке је врло неуједначен и зависи од степена специјализације и величине стада. Мали број пољопривредних газдинстава су током последње деценије имала значајне инвестиције у унапређење стандарда, изградњу и проширење постојећих капацитета. Ови објекти су технички добро опремљени и испуњавају захтеве предвиђене стандардима о добробити животиња. И поред тога, управљање стајњаком и његово складиштење остаје један од кључних проблема са којим се суочава већина великих, али и део малих произвођача. Опремљеност пољопривредних газдинстава објектима за складиштење репроматеријала и финализацију пољопривредних производа је ниска. Углавном се користе постојеће „економске зграде“ и помоћни објекти на газдинству. 65% сеоских домаћинстава поседује основну пољопривредну механизацију, 2 - 3 члана домаћинства, 1-2 ха земље, 2-3 грла стоке, имају плату или пензију, остварују приходе од пољопривреде без већих тржишних вишкова, ослањају се на сопствену радну снагу. 3% сеоских домаћинстава имају више од 4 члана домаћинства, 5-10 ха земље, 5-7 грла стоке, плату и/или пензију, остварују приходе од пољопривреде и предузетништа, поседују комплетну пољопривредну механизацију, 2 аутомобила. Користе сезонску радну снагу. 4% сеоских домаћинстава имају 2-3 члана домаћинства који нису радно способна, 0,2 ха земљишта, 1 крава или 1 коза, свиња, раде сезонске послове, немају пољопривредну механизацију, остварују приходе од социјалних давања, без сталних прихода. 26% сеоских домаћинстава имају 1-2 члана домаћинства, до 1 ха земље, 1 грло стоке, пензију, поседују трактор или мотокултиватор, дају земљу у закуп. Производња за сопствене потребе.

Радна снага: Заостатак у руралном развоју у протеклом периоду је резултирао миграцијама људи са села у градове и емиграцијом младих људи са села. Такве негативне друштвене појаве, не доводе само до одређених “поремећаја”, у смислу активности заједнице, већ истовремено наносе огромну штету пољопривредном потенцијалу села и угрожавају пољопривредну производњу и индустрију, која од ње зависи. Демографско пражњење, заостајање у економској развијености и недовољно диверсификована економска структура подручја, условили су маргинализацију општине. У 51 насеља ове општине живи 20871 становника, где су 10414 особе припадници мушког, а 10457 особа женског пола. Пунолетно становништво износи 16.700 становника. Број пољопривредних домаћинстава на територији општине Владичин Хан износи 2.900. Број запослених чланова газдинстава у просеку је 5.800. Пољопривредом се бави углавном старије становништво са нижим образовањем, док је млађих и образованијих људи мање. Носиоци пољопривредних газдинстава су углавном старији чланови домаћинства. Активно становништво се бави осим пољопривреде и другим делатностима. Нека сеоска насеља имају развијену инфраструктуру и добру повезаност са Владичиним Ханом и другим насељима у округу. Сеоска насеља, првенствено она која се налазе у брдско-планинским подручјима и која су удаљенија од општине немају развијену саобраћајну и комуналну инфраструктуру. Она сеоска насеља која су се урбанизовала и где је индустријализација увелико узела маха значајни су произвођачи, не само пољопривредних већ и индустријских производа. У њима је све већи број мешовитих породичних газдинстава где чланови стичу приходе поред пољопривреде и из других делатности.

Структура пољопривредних газдинстава: Укупан број домаћинстава на територији општине Владичин Хан износи 6.849. Од тога на селу има 2.900 домаћинстава. Углавном су то мешовита породична газдинстава где чланови стичу приходе поред пољопривреде и из других делатности. Активних пољопривредника на подручју општине Владичин Хан је 4.292. Просечна величина површине коришћеног пољопривредног земљишта по газдинству износи 2,42 ха као и 3,7 грла стоке и 37,7 грла живине. Удео млађе популације се смањује, а повећава проценат старијег становништва. Из села су мигрирали млађи и образованији чланови, а остали старији и мање образовани. Сеоска насеља се намећу као значајни чиниоци у производњи хране и унапређења пољопривреде и руралног развоја иако се сеоско становништво поред пољопривреде бави и другим делатностима. Главни проблем пољопривредне производње јесте величина фарме (мање од 3 ха) и традиционалан начин рада. Пољопривредна производња је екстензивна и није тржишно оријентисана, заснована је на застарелој механизацији и технологији. Разлози смањења сточног фонда су пропадање прерађивачких капацитета, недостатак адекватног инпута за узгој, нестабилан и низак ниво цена inputa, немогућност инвестирања у проширење производње, превелика захтевност банака за обезбеђење кредита (бизнис планови, гарнције за враћање кредита и компликована процедура припреме докумената за кредит). Висока зависност од

пољопривреде повлачи за собом нижу стопу незапослености, јер се лица без сталног запослења декларишу као пољопривредници.

Производња пољопривредних производа: Већина испитаних домаћинстава су регистрована пољопривредна газдинства (76%), користе земљу у пољопривредне сврхе и обрађују је. 22% испитаника нема регистровано газдинство, а као главне разлоге наводе недостатак поверења (74%) и недовољну информисаност (11%), а остало нерешени имовински односи. Посматрано према изворима прихода, највећи део (44%) газдинстава спада у категорију мешовитих газдинства која своје приходе остварују делом из пољопривреде а делом из ван пољопривредних делатности. Ресурси на којима се заснива пољопривреда у одређеном подручју имају важну, али не и пресудну улогу на конкурентност. Сектор воћарства расте, бележи знатан пораст. У структури површина вишегодишњих засада од воћарских култура издвајају се засади малина, вишња, јабука, шљива, а у последње време на мањим површинама јагоде, купина, аронија и рибизле. Сектор повртарства, и то првенствено лако кварљиво, али и тешко кварљиво поврће, имају ниску производњу, на које треба обратити пажњу и усмерити стратешке мере подршке. Проблем представља изостајање организованог откупа пољопривредних производа. Ратарење, отежано факторима попут малог и уситњеног поседа, ниског степена коришћења механизације и слабе употребе ђубрива, показује пад производње, односно смањење приноса за све ратарске културе. Сточарство је ранијих година била основна грана пољопривреде и истовремено и најпрофитабилнија грана у овом крају. На територији општине Владичин Хан сада се произведи знатно мања количина млека у односу на ранији период. Просечан принос меда по кошници креће се око 15 кг по кошници годишње.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: Већина домаћинстава сматра да произвођачи у њиховом селу нису удружени ни на који начин. Са друге стране, мештани повремено сарађују са комшијама или члановима породице кроз размену рада. Високо незадовољство задругама произилази из чињенице да не постоји организовани откуп и продаја пољопривредних производа. Непостојање задруга и хронични недостатак средстава за инвестирање у повећање или побољшање постојеће пољопривредне производње знатно утиче на обим и квалитет пољопривредне производње у региону. Мали посед, застарела механизација и агротехника, недостатак квалитетне стоке у структури свих идентификованих проблема заузима 25%. У развоју су 4 пољопривредне задруге, као и два новоснована удружења и то Удружење малинара Црвени Дукат и удружење сточара Село Наше, као и два удружење пчелара: „Медена“ Владичин Хан и „Морава“ Стубал. Сва ова удружења и задруга нису далеко одмакли од саме регистрације, а задруга „GREEN MILK“ добила је као новоформирана задруга подстицајна средства од државе у висини од 6.000.000,00 динара, баве се прерадом млека и запослили су нове раднике.

Трансфер знања и информација: Општина Владичин Хан придаје значај унапређењу знања и примена технологија код пољопривредних произвођача. У буџету општине Владичин Хан за ове намене су предвиђена знатна средства. Обуке се спроводе на практичном и теорисјком ниову. У ту сврху се реализују бројни пројекти чији су носиоци како Општина тако и разни донаторски програми, НВО сектори и остали субјекти укључени у систем реализације развоја пољопривредне производње.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	15.000.000,00	100	0,00	0,00
2	Управљање ризицима	104	1.500.000,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		16.500.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	600.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		600.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	17.100.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	16.500.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	600.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљна група, потенцијални корисници мера подршке су: регистрована пољопривредна газдинства, са територије општине Владичин Хан са активним статусом уписана у Регистар у складу са Правилником о упису у Регистар пољопривредних газдинстава и обнови регистрације, пољопривредна удружења (пчелара, овчара, малинара..), пољопривредне задруге у активном статусу, а чије је седиште на територији општине Владичин Хан и да програме реализују на територији општине Владичин Хан, као и предузетници, правна лица и центри за едукацију из области пољопривреде која су основана ради пружања саветодавних и других услуга. Реализација Програма односно дефинисане мере допринеће: повећању продуктивности пољопривредне производње, побољшању конкурентности производа, смањењу производних трошкова, побољшању квалитета производа уз испуњавање националних и ЕУ стандарда у области безбедности хране и заштите животне средине, очувању производње традиционалних производаповезивање сектора пољопривредеи сектора туризмоса,подстицању запошљавања, самозапошљавања и удруживања пољопривредних произвођача, увођење нових технологија и иновација и отварање нових тржишних могућности. Пољопривредна политика и политика руралног развоја Републике Србије обухвата низ мера и активности које предузимају надлежни органи у циљу обезбеђивања квалитетне и здравствено исправне хране, јачања конкурентности пољопривредних производа на тржишту, подизања нивоа животног стандарда пољопривредника, пружања подршке руралном развоју и заштити животне средине од негативних утицаја пољопривредне производње, континуитет у обуци и у стручном усавршавању пољопривредника, упозвавање са новом механизацијом кроз посете сајмовима пољопривреде, заштита пољопривредних засада и усева набавком противградних ракета.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Општина континуирано током читаве године спроводи акитвности на информисању пољопривредних произвођача о мерама за подстицај развоја пољопривреде које се спроводе из буџета Општине али и о свим мерама које спроводи Министарство пољопривреде, затим донаторски програми који делују на територији Општине (Европски Прогрес, Fruit and Berris...), невладине организације, Фондације и др. По усвајању Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за територију општине Владичин Хан за 2023. годину од стране Скупштине општине Владичин Хан, исти се објављује у Службеном гласнику града Враћа. Пољопривредни произвођачи о могућностима из програма мера као и о начину остваривања права на коришћење подстицајних средстава по Програму мера биће

информисани директним разговором у пољопривредној стручној служби општинске управе општине Владичин Хан, путем локалних и регионалних средстава јавног информисања (инфо Хан, ТВ Коперникус, ТВ Врање, ОК радио и др.) организовањем трибина у сеоским месним заједницама, преко друштвених мрежа и општинског веб сајта.

Мониторинг и евалуација: Извештај о спроведеним мерама подноси Помоћник председника Општине Владичин Хан задужен за област пољопривреде Општинском већу Општине Владичин Хан а затим и Скупштини Општине на усвајање. Сам извештај мора да садржи износ средстава која су утрошена по свакој предвиђеној мери, извештај о испуњењу сваке мере, број обухваћених домаћинстава програмом, а на основу предвиђених индикатора остварења циљева и резултата која су задати у програму. Током периода реализације Програма, мониторинг и евалуацију врши Одељење за финансије и привреду – врши контролу документације и законску исправност поднетих захтева, у оквиру своје надлежности, као и комисије и друга радна тела која се формирају у периоду реализације самог Програма, а које углавном имају задатак процене потенцијалних корисника мера и контроле наменског коришћења одобрених средстава. На основу систематизованих података радних тела и комисија и крајњих корисника, Одељење за финансије и привреду-запослени на пословима пољопривреде, прати годишњу реализацију, остварене резултате и ефекте спроведених мера Програма и даје предлог о даљем спровођењу истих или увођењу нових мера подршке.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.1.1. Образложење: Стање пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у проширавању и јачању пољопривредних газдинстава, као и у набавку опреме, технологију и јачање производног ланца. У складу са Стратегијом пољопривреде и руралног развоја највећи део буџетских средстава је управо намењен расту конкурентности али пре свега повећању обима примарне пољопривредне производње. Мера инвестиције у материјална средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу повећања обима примарне пољопривредне производње, продуктивности, раста конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. Путем ове мере помаже се пољопривредним произвођачима у куповини Путем ове мере општина из свог буџета помаже пољопривредним произвођачима у набавци квалитетних приплодних грла млечних раса говеда, врши повраћај средстава за купљени садни материјал воћака и винове лозе, пластеника, опреме за наводњавање, опреме и механизацију, нових пчелињих друштва и опреме за пчеларство. Преглед по секторима: Сектор: Млеко Сектором доминирају мали произвођачи, одрживе и делимично одрживе фарме. Општи проблем представља низак ниво квалитета произведеног млека и низак ниво производње по крави, што доводи до непрофитабилног пословања произвођача. Више од 66% породичних газдинстава држи до 3 музне краве што резултира ниским нивоом количине и квалитета млека. Веће фарме се суочавају са лошом технологијом у исхрани животиња, недостатком напредног генетског узгоја и лошим условима држања стоке. Такође, велики проблем представља правилан начин складиштења и правилна дистрибуција течног и чврстог стајњака. Побољшање начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа. Како према тренутним подацима добијених од службе за уматичење заступљено је само око 300 уматичених грла говеда на територији општине Владичин Хан, односно да је заступљено укупно око 500 грла говеда, ове године првенствено се планира улагање средстава из буџета општине за набавку квалитетних приплодних грла говеда. Сектор: Месо Сектор говедарства карактерише ограничен број великих товних фарми и велики број релативно малих мешовитих фарми које производе млеко и месо. За пољопривредна газдинства која се баве сточарском производњом просечан број грла говеда по газдинству је 2,0, просечан број грла свиња по газдинству је 3,2 а просечан број грла оваца на газдинствима је 46,0. Постојеће стање у сектору указује на пад производње меса. Сектором доминира велики број газдинстава са ниским интензитетом производње који желе да унапреде и побољшају квалитет сточарских производа, специјализују се у производњи меса са фокусом на гајење свиња, говеда и оваца, као и да побољшају продуктивност и конзистентност у производњи. Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране, као и услови смештаја животиња. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине. Сектор: Воће, грожђе и поврће Структуру биљне производње сеоског подручја општине Власичин Хан карактерише велика хетерогеност и производња за сопствене потребе. Само око 35 -40% засада су интензивни засади у којима се примењују адекватне агротехничке мере. Иако ова газдинства карактерише специјализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа, недостатак система за наводњавање, одсуство контролисане пољопривредне производње у затвореном простору и заштита од града . Просечна површина земљишта по газдинству произвођача ситног воћа је 0,14 ха осталог воћа 0,30 до 0,50 ха док је просечна површина винограда по газдинству само 0,05 ха. Просечна површина под поврћем по газдинству је 0,10 ха. Такође, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене у ланцу исхране доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капацитете, са посебним освртом на повећање површина и унапређење производње воћа у заштићеном простору. Низак степен образовања и стручне оспособљености ствара потешкоће у примени савремене технологије, сортирању, паковању, складиштењу и транспорту производа. Интервенција у оквиру ове мере биће усмерена на подршку сектору за инвестициона улагања произвођача приликом заснивања или обнављања нових производних засада воћа, што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе. Највећи део површине под поврћем је у власништву малих пољопривредних газдинстава.

Њихова производња је намењена потрошњи у свежем стању, домаћинству и индустријској преради. Структура и обим производње поврћа у Владичином Хану нису задовољавајући и недовољно се користе могућности које пружају повољни агроклиматски услови за узгој раних сорти поврћа. Сектор: Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) - У структури биљне производње највише је заступљена ратарска производња, која чини више од половине вредности пољопривредне производње. Кретања на тржишту пољопривредних производа утицала су да се сетвена структура у последњих година значајно измени. Површине под житима остале су релативно константне, али је у оквиру њих дошло до редистрибуције у правцу раста удела кукуруза на рачун смањења површине под пшеницом у укупно засејаној површини. Овим мерама се постиже унапређење и модернизовање ратарске производње. Сектор: Пчеларство Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну и профитабилну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Удружење пчелара „Медена“ Владичин Хан је основано 2000. године, а данас броји око 75 члана. Чланови друштва у свом поседу имају око 4700 пчелињих заједница, са просечном годишњом производњом од 15 кг по кошници (просек 2020., 2021. и 2022. година). Удружење пчелара „Морава“ Стубал има 20 члана, чланови друштва у свом поседу имају око 1500 пчелињих заједница. Пчелари са територије Општине Владичин Хан су добро обучени за пчеларску делатност и остварују високе приносе пчелињих производа, што су показали и у претходном периоду 2010-2022. године. Продајом меда произвођачи са територије општине имају већи прилив финансијских средстава у односу на друге пољопривредне производе. Владичин Хан је општина која располаже са задовољавајућом количином медоносног багрема, пре свега, а затим и ливада. Потражња и сигуран откуп меда потврђује да су улагања у пчеларство потпуно економски оправдана. Приметно је интересовање за бављење пчеларством код младих, као и код жена што доводи до повећања броја пчелара и пчелињих заједница а на задовољство воћара, посебно малинара. За даљи успешан развој пчеларства на подручју Општине Владичин Хан посебно је важно да се настави са побољшањем расног састава и квалитета пчелињих матица, да се активно ради на повећању броја пчелара и пчелињих заједница по једном пчелару, као и да се посвети посебна пажња здравственом стању пчела.

2.1.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава: повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње, подизање стандарда живота у руралној средини, подстицање за искоришћавање напуштених имања. Унапређење техничко технолошке опремљености: одрживо управљање ресурсима и заштита животне средине, раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта, усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Повећањем производног капацитета у примарној пољопривредној производњи стварају се услови за јачање индивидуалних пољопривредних газдинстава. Специфични циљеви по секторима: Сектор: Млеко - набавка висококвалитетних млечних грла говеда, побољшање расног састава крава на територији општине Владичин Хан. На овај начин ће се обезбедити и довољне количине стајског ђубрива неопходног у биљној производњи. Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима, повећање квалитета млека - нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија, усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта, достизање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине, унапређење производне инфраструктура и опреме. Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце, козе ...); Унапређење квалитета меса говеда коза, оваца у складу са националним ветеринарским стандардима; Достизање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине, повећање количина произведеног меса и што ће олакшати проналажење повољнијег тржишта и повећати приходе на газдинству, усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта. Сектор: Воће, грозђе и поврће - подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, унапређење стања специјализоване механизације на газдинству, обнављање и модернизација постојеће производње, повећање наводњаваних површина системом кап по кап, повећање површина у заштићеном и полузаштићеном простору... Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања произвођача приликом заснивања нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих производних засада воћака, што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе. Сектор: Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) -

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања произвођача у опрему и механизацију, што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе. Сектор: Пчеларство – повећање производње пчеларских производа, повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом, повећање степена запослености у сектору, достизање стандарда у области заштите животне средине. Већа количина меда чије је порекло са територије општине Владичин Хан постигнуће се путем набавка и повећање броја пчелињих друштва и набавка нове опреме за производњу и прераду меда и машине за изрдау кошница и погача за прихрану пчела, а самим тим и повећање прихода у пољопривредним газдинствима која се баве пчеларском производњом.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Доказ да не постоји двоструко финансирање је евиденција службе Општинске управе која издаје потврде да за тражена средства нису коришћена буџетска средства општине Владичин Хан за које се подноси захтев за подстицајна средства у пољопривреди код Министарства. Спречавање могућег двоструког финансирања истих захтева корисника од стране Управе за аграрна плаћања и из средства буџета општине, спроводи се: достављањем редовних годишњих извештаја на прописаном обрасцу у складу са Правилником о обрасцу и садржини програма подршке са спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја чији је саставни део и извештај о корисницима мера подршке који садржи основне податке о сваком кориснику као и шифру и назив инвестиције за коју су одобрена подстицајна средства.

2.1.4. Крајњи корисници: Лица уписана у Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу и то: физичка лица – носиоци комерцијалних породичних регистрованих пољопривредних газдинстава.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом; са пребивалиштем и производњом на територији општине Владичин Хан; за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја; да нема неизмирених дуговања према општини Владичин Хан из ранијих конкурса и јавних позива; измирне доспеле обавезе по основу јавних прихода према локалној самоуправи- измирене доспеле пореске обавезе.

2.1.7. Специфични критеријуми: Сектор: Млеко: - За шифру инвестиције: 101.1.1.(за набавку квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза) прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају до 29 крава на крају инвестиције, а за улагање у сектору млека за козе и овце нема посебних критеријума. Сектор: Воће, грожђе и поврће - За шифру инвестиције: 101.4.1. (за подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака и винове лозе - за набавку садног материјала), за сектор воће прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра и/или пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Сл. гласник РС“, бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра, а за сектор виноградарство пољопривредна газдинства, регистрована у Виноградарском регистру у складу са Законом о вину („Сл. гласник РС“, бр. 41/09 и 93/12), са највише 1,99 ха винограда на крају инвестиције и/или пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача воћа, винове лозе и садног материјала хмеља у складу са Законом о садном материјалу („Сл. гласник РС“, бр. 18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. - За шифру инвестиције: 101.4.2. (за подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу) прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. - За шифру инвестиције: 101.4.3., 101.4.19., 101.4.20., 101.4.24., 101.4.25. и 101.4.28., прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра. Услов за све инвестиције у оквиру сектора је да се парцеле које су основ за остваривање подстицаја за инвестиције налазе на територији општине Владичин Хан и да су уписане у Регистар пољопривредних газдинстава. Сектор:Остали усеви(житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) - За шифру

инвестиције: 101.5.1., 101.5.2., 101.5.3., 101.5.4., 101.5.5., 101.5.6., 101.5.7. , 101.5.8. и 101.5.10, за сектор житарице и индустријски усеви и др. прихватљиви корисници су пољоривредна газдинства која имају до 49 ха земљишта под житарицама и индустријским усевима и осталим усевима и/или пољоривредна газдинства која имају до 1,99 ха земљишта под хмељом. Услов за све инвестиције у оквиру сектора је да се парцеле које су основ за остваривање подстицаја за инвестиције налазе на територији општине Владичин Хан и да су уписане у Регистар пољоривредних газдинстава. Сектор:Пчеларство За шифре инвестиције: 101.6.1. (за набавку нових пчелињих друштава) и 101.6.2. (за набавку опреме за пчеларство) прихватљиви корисници за набавку кошница, машина и опреме за пчеларство су пољопривредна газдинства која имају од 5-500 регистрованих пчелињих друштва, кошница. Услов за све инвестиције у оквиру сектора је да се парцеле које су основ за остваривање подстицаја за инвестиције налазе на територији општине Владичин Хан и да су уписане у Регистар пољоривредних газдинстава.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.3	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадима
101.4.19	Машине за примарну обраду земљишта
101.4.20	Машине за допунску обраду земљишта
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.25	Машине за убирање односно скидање усева
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву
101.5.5	Машине за садњу
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.7	Машине за убирање односно скидање усева
101.5.8	Машине за транспорт
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева
101.6.1	Набавка нових пчелињих друштава
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Укупан број поднетих захтева		
2	Укупан број реализованих захтева		

2.1.10. Интензитет помоћи: Износи подстицаја дати су у процентима у односу на износ инвестиције и то у висини од 80 % без урачунаог пореза на додату вредност (ПДВ), осим за сектор млеко, набавка висококвалитетних млечних грла говеда, где ће износ подстицаја у односу на износ инвестиције бити у висини од 100 %.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број подржаних захтева
3	Број набављених грла
4	Површина под новим вишегодишњим засадима
5	Број газдинства која су модернизовала пољопривреду
6	Број пластеника
7	Број набављених кошница

2.1.12. Административна процедура: Подстицаји за инвестицију у физичку имовину пољопривредних газдинстава, одобраваће се путем конкурса. Конкурси ће се дефинисати по секторима и врстама инвестиција у оквиру мере по претходно утврђеним критеријумима и расположивим средствима. Конкурси ће се објављивати путем електронских медија и на огласној табли Општинске управе општине Владичин Хан. Конкурсом ће се детаљније дефинисати општи и специфични услови за сваку од планираних инвестиција, износ подстицаја, прихватљиви трошкови, потребна документација, услови коришћења подстицајних средстава и време трајања конкурса. Конкурс за сектор млеко, за инвестицију - набавку квалитетних приплодних грла млечних раса говеда, биће прво расписан, с тим што ће се након пријаве на објављени Конкурс утврдити детаљна административна провера да ли је захтев потпун, благовремен и да ли су услови за одобрење захтева испуњени а онда вршиће се теренски обилазак газдинства потенцијалних корисника ради утврђивања коначне листе РПГ који испуњавају услове за доделу подстицајних средстава за инвестицију - набавку квалитетних приплодних грла млечних раса говеда, редом на основу поднетих прихватљивих захтева до утрошка расположивих средстава. Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицајних средстава за инвестиције у набавци квалитетних приплодних грла млечних раса говеда доноси Председник општине Владичин Хан. Спроводи се поступак јавне набавке, закључује се уговор о набавци квалитетних приплодних грла млечних раса говеда и врши се испорука квалитетних приплодних грла млечних раса говеда потенцијалним корисницима. Средства ће се одобравати корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих прихватљивих захтева до утрошка расположивих средстава. Начин реализације одобрених подстицајних средстава - квалитетних приплодних грла млечних раса говеда потенцијалним корисницима и обавезе корисника прецизираће се одлуком и уговором. Уколико се не потроше планирана средства у инвестицију у физичку имовину пољопривредних газдинстава, за сектор млеко, за инвестицију - набавку квалитетних приплодних грла млечних раса говеда, расписане се Конкурс за сектор Воће, грожђе и поврће, сектор Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) и за сектор Пчеларство и исто средства ће се одобравати корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих прихватљивих захтева до утрошка расположивих средстава. Пријем свих захтева, у складу са конкурсним условима, вршиће стручна служба за послове пољопривреде Општинске управе општине Владичин Хан. Захтеви се подносе од стране корисника на обрасцима у складу са условима који су раније прописани. Подносиоци захтева за подстицаје, односно мере у оквиру Програма су у обавези да доставе своје захтеве заједно са другим траженим документима, што ће се прецизирати конкурсом, Комисији за спровођење конкурса за коришћење подстицајних средстава у пољопривреди. Детаљне административне провере се спроводе ради утврђивања да ли је потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима конкурса биће прегледани по редоследу њиховог пристизања. После административне контроле, прихватљиви захтеви по потреби ће бити проверени теренским обилазком газдинстава потенцијалних корисника. Коначну одлуку о расподели и коришћењу подстицајних средстава за инвестицију у физичку имовину пољопривредних газдинстава, за сектор Воће, грожђе и поврће, сектор Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.) и за сектор Пчеларство, доноси Председник општине Владичин Хан. Начин реализације одобрених подстицајних средстава и обавезе корисника прецизираће се одлуком и уговором.

2.2. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.2.1. Образложење: Заштита пољопривредних усева је једна од активности које Општина Владичин

Хан редовно спроводи више година уназад. На територији Општине Владичин Хан постоје 8 противградних станица те је и ове године намера да се изврши набавка ракета за противградне станице. Ове мере подржавају рад Републичког хидрометеоролошког завода и противградне заштите на територији Општине Владичин Хан.

2.2.2. Циљеви мере: Заштита пољопривредних површина под ратарским, повртарским и воћарским засадама.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво

2.2.4. Крајњи корисници: Општина Владичин Хан

2.2.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Не постоје општи критеријуми за кориснике јер ће све противградне станице добити ракете и свим стрелцима ће бити исплаћене надокнаде

2.2.7. Специфични критеријуми: Стрелцима ће бити исплаћене надокнаде у складу са оценама које добију од РХЗ Србије са којима и имају склопљен Уговор о раду, пропорционално износу које одобри Општинско веће општине Владичин Хан, а на предлог Одељења за финансије и привреду.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.1	Улагање у заштиту од елементарних непогода, неповољних климатских прилика и катастрофалних догађаја

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Нема критеријума селекције		

2.2.10. Интензитет помоћи: 100 %

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број испоручених ракета
2	Број исплаћених стрелаца

2.2.12. Административна процедура: У складу са досадашњом праксом Републички хидрометеоролошки завод ће поднети захтев Општинском већу општине Владичин Хан за набавку ракета. Општинско веће доноси Одлуку о набавци. Спроводи се поступак јавне набавке мале вредности, закључује се уговор о набавци и врши се испорука ракета противградним станицама. Републички хидрометеоролошки завод ће доставити општини Владичин Хан списак стрелаца противградних станица на територији општине Владичин Хан са оценама њиховог рада, а Општинско веће Општине Владичин Хан ће одобрити исплату на основу предлога који достави служба за послове пољопривреде Општинске управе општине Владичин Хан.

2.3. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.3.1. Образложење: Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на праћењу нових технологија, стручном усавршавању и едукацији. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално, без икакве стручне помоћи, примењују иновације у производњи. Ова мера је у складу са националном Стратегијом, односно са постављеним националним и локалним приоритетима. Стицања нових знања на студијским путовањима, посетама сајмовима, изложбама и манифестацијама биће усмерена на потенцијалне произвођаче, како би се подигла свест и унапредило знање из области пољопривреде. На недостатак знања и додатних вештина код сеоског становништва упућују и подаци да занемарљиви број носиоца газдинстава има стечено средње и високо стручно образовање из области пољопривреде, а највећи део носиоца газдинстава имају знање стечено праксом. Стручна служба за пољопривреду Врање ради на пружање стручних савета и услуга, пренос практичних знања и вештина ради унапређења производње; упознавање пољопривредних произвођача са добром пољопривредном праксом помоћ у афирмацији руралног развоја; пружање стручне помоћи у примени нових технологија; пружање савета о заштити биља на основу података прогнозно - извештајне службе; подстицање интересног удруживања и предузетништва у пољопривреди; давање савета и препорука о рационалном коришћењу земљишта; пружање саветодавне помоћи у другим областима за које пољопривредни произвођачи исказују интерес. Обилазак одабраних пољопривредних газдинстава и осталих заинтересованих на територији општине Владичин Хан попуњавању захтева и комплетирању документације за упис и обнову регистрације пољопривредних газдинстава, попуњавању захтева и комплетирању документације за остваривање подстицаја по основу подстицаја у биљној производњи, по основу регреса за гориво и регреса за ђубриво, као и за попуњавање захтева за остваривање подстицаја у сточарској производњи. Услуге за регистрована пољопривредна газдинства су бесплатне. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.-2024. Приоритетно подручје 5. - Унапређење система трансфера знања и развоја људских потенцијала. Подршка информативним активностима обухватиће подршку промоције развојних потенцијала и потреба села, очувања традиције, подршку активностима везаним за подизање нивоа пласмана производа и услуга и активностима везаним за развој села у образовном, здравственом, културном, спортском, социолошком и осталим аспектима, који ће утицати на побољшање квалитета живота сеоског становништва. Посета сајмовима пољопривреде као што су Сајам пољопривреде у Београду и у Новом Саду и сајмови Пчеларства постали су традиција коју Општина Владичин Хан организује сваке године. Од 2015. године Општина је почела да организује манифестацију „Дани малине» и то крајем јула месеца. И ове године се планира финансирање посета сајму Пољопривреде у Новом Саду, посета пролећном и јесењем сајму Пчеларства и организација Дани малине, као и посета Међународном сајму воћарства, виноградарства и повртарства у Београду у фебруару месецу. Ангажовање пољопривредне стручне службе Врања за одржавање едукација воћарима са територије Општине Владичин Хан. Ове мере подржавају пољопривреднике који се баве узгојем крупне стоке, узгојем пчела као и воћарима те је на овом местима идеална прилика да се пољопривредници упознају са новом механизацијом, опремом, технологијом рада и др.

2.3.2. Циљеви мере: Ефикасније бављење пољопривредника својом делатношћу. Општи циљеви: развој пољопривреде и руралних подручја заснован на знању; Одрживи развој, заштита ресурса, побољшање биодиверзитета и смањење миграције становништва; унапређење техничко-технолошке опремљености; одрживо управљање ресурсима и заштите животне средине; раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта. Специфични циљеви: повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва; примена нових технологија и иновација; техничко и кадровско унапређење институција укључених у систем креирања и трансфера знања; Проширење понуде образовних и тренинг програма свих нивоа и типова образовања; јачање капацитета за прихватање знања кроз развијање свести и мотивисаности за образовањем.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво

2.3.4. Крајњи корисници: Општина Владичин Хан

2.3.5. Економска одрживост: Подносилац захтева не мора да докаже економску одрживост кроз бизнис план.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: за меру 402.1. корисник да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава са активним статусом са пребивалиштем и производњом на територији

општине Владичин Хан; за меру 402.2. корисник да је уписан у Регистар привредних субјеката, Регистар научно-истраживачких установа, Регистар иновационих организација или Регистар удружења; да је предавач на факултету; да поседује саветодавну лиценцу.

2.3.7. Специфични критеријуми: за меру 402.1. нема специфичних критеријума, а за меру 402.2. корисници средстава за стручно оспособљавање, активности стицања вештина и показне активности треба да имају искуство у пружању услуге (референца) као и стручни и технички капацитет у зависности од типа и трајања услуге (референтни предавачи).

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања
402.2	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	При реализацији ове мере не примењује се критеријум селекције, већ се средства одобравају по редоследу пријема потпуних захтева до утрошка средстава.		

2.3.10. Интензитет помоћи: 100% Општина Владичин Хан финансира посете сајмовима, семинарима и другим организованим скуповима едукативног и информативног карактера тако што сноси трошкове превоза у износу од 100% економске цене Општина Владичин Хан финансира део мере која се односи на стручне активности у стицању вештина и показне активности са највише 100% учешћа. Општина Владичин Хан финансира до 100% мере за студијско - истраживачке пројекте као и за израду Стратегије развоја пољопривреде. Општина Владичин Хан организује пројекат «Дани малине». У делу мере који се односи на организовање предавања и едукације општина ће учествовати до 100% трошкова предавача и организације.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број учесника сајмова и студијских путовања
2	Број посећених и одржаних манифестација
3	Укупан број учесника предавања, обука

2.3.12. Административна процедура: Реализација ове мере састоји се из два дела и то одабира учесника-пољопривредних произвођача и одабира крајњег корисника. Одабир учесника-пољопривредних произвођача за одлазак на сајамове пољопривреде спроводи ће лица одређена испред Општине путем сачињавања списка пријављених заинтересованих лица. Списак места ће се попуњавати по принципу првопристиглих пријава. Стручна служба Општинске управе Владичин Хан извршиће уговарање превозника за сајмове, извршиће све уплате неопходне за организовање посете. Избор пружаоца услуге превоза вршиће се у складу са Законом о јавним набавкама Одабир крајњег корисника финансијских средстава ових мера, односно одабир пружаоца услуга (Института, Факултета, Научно истраживачке институције, Агенције, консултантске куће, саветодавне службе и друга правна и физичка лица) спроводи општина Владичин Хан у складу са Законом о јавним набавкама. Сагласност на организовање студијског путовања и истраживања даје председник општине Владичин Хан. Наведеном одлуком биће детаљније утврђена процедура и услови организовања студијског путовања и истраживања. После утврђеног списка пољопривредника за студијско путовање спровешће се законска процедура за избор најповољније куће која ће извршити организацију, путовање и смештај пољопривредника за време студијског путовања. У складу са досадашњом праксом председник општине ће одржати састанак са пољопривредном стручном службом и руководиоцима удружења, задруга...где ће се дефинисати број сајмова као и број лица које ће посетити сајмове, као и састанак са пољопривредном стручном службом и воћарима, сточарима на коме ће се дефинисати Теме за стручну едукацију пољопривредника где ће

након састанка стручна служба урадити програм и држати едукације по програму.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Јужне и Источне Србије	рзс*
Област	Пчињска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	366 км	рзс*
Број насеља	51	рзс*
Број катастарских општина	51	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	51	
Демографски показатељи		
Број становника	17.597	рзс**
Број домаћинства	6419	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	48,07	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	-0,84%	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-16,00	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	14	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	18	рзс**
Просечна старост	42	рзс*
Индекс старења	3,48	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	20	рзс*
Основно образовање (%)	21	рзс*
Средње образовање (%)	36	рзс*
Више и високо образовање (%)	8	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	20	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Углавном брдско и планинско подручје са мањим учешћем равничарског	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Слабо кисела до кисело хетерогена	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	715,1	Интерни
Средња годишња температура (oC)	11,1	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Река Јужне Мораве, њена притока Врла и 17 притока, водотоци II реда.	Интерни
Површина под шумом (ha)	21983 хектара	рзс*

Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	40%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	/	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	25.000 m3	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	2900	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	2180	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	2172	
- правна лица и предузетници (%)	8	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	6613	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	38	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	2732 ха (41,81%) оранице и баште; 928 ха (14,03%) воћњаци; 5 ха (0,08%) виногради; 2948 ха (44,60%) ливаде и пашњаци; укупно 6613 ха	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	931,88 ха (34,11%), жита; 3,55 ха (0,13%), индустријско биље; 280,57 ха (10,27%), поврће; 570,71 ха (20,89%), крмно биље; 945,27 ха (34,60) остало; укупно 2732 ха	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	2,4	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	104,1587	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	/	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	1600	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	/	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	560	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	876,5766	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	233,6056	Интерни
- физичка лица (%)	20	Интерни
- правна лица (%)	80	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	570 говеда, 480 свиње, 225 оваца, 150 коза, 6.200 кошница пчеле	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	3365 трактора, 33 комбајна	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	/	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	8 хладњаче и 3 сушаре	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	5150 ха, 2146 ПГ	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	/	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	3965	рзс***
Годишње радне јединице (број)	3600	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	5 задруге и 3 удружења	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	/	рзс***

- сточарска производња (t, lit, ком.)	/	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	284,3 км	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	1 пошта са 4 испоставе, 3450 претплатника	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	5200	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	2522	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	388996	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	/	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	ХЕ Врла 4 (ХЕ Ђердап) и МХЕ	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	Предшколска установа једна (1), Основне школе четири (4) и средње школе две (2).	рзс*
Број становника на једног лекара	603 становника на једног лекара	рзс*
Број корисника социјалне заштите	2400 корисника, 420 домаћинства	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	4295	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	135	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	Током 2022. године број туриста 3369 и 8858 ноћења	рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	80	ПССС

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВЛАДИЧИН ХАН

БРОЈ: 06-36/8/23-I

М.П.

ДАНА: 10.04.2023.

ПРЕДСЕДНИЦА,

Данијела Поповић